

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Gospodinjska ulica 6, SI-1000 Ljubljana

Telefon: 01 513 66 00

E-pošta: kgzs@kgzs.si

www.kgzs.si

25
LET

www.dobroteslovenskihkmetij.si

Št.: 092-2/2025-17

Datum: 1. decembra 2025

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
Dunajska 22
1000 Ljubljana

Zadeva: Pripombe na osnutek Uredbo o pomoči za kastracijo pujskov do sedmega dneva starosti

Spoštovani;

osnutek Uredbe o pomoči za kastracijo pujskov do 7. dneva starosti bo temeljito posegla v slovenski podeželski prostor in prehransko suverenost. Pripombe vam posredujemo v luči blažitve nastale zagate v prid slovenskim rejcem in prehranski varnosti Slovenije.

Zakon o Zaščiti živali določa, da s 1.1. 2026 stopi v veljavo obveznost izvajanja kastracije tudi do 7. dne starosti s pomočjo anestezije in analgezije. Glede na dejstvo, da bo izvedbena Uredba, ki omogoča povračilo stroškov in usposabljanje stopila v veljavo šele konec leta 2025 je nujno, da se vsi roki podaljšajo vsaj za 1,5 leta!

Glede na visoko stopnjo tveganja in nevarnosti izbruha APK pripominjamo, da bi morale usposabljanje potekati regijsko.

Ad člen 1 – odstavek (3) – doda se nova, 3 alineja, ki se glasi:

- Direktive Sveta 2008/120/ES o zaščiti prašičev v reji (z vsemi dopolnitvami)

Obrazložitev

Usposabljanje rejca, da opravlja kastracijo z anestezijo v lastni reji je izvedbeni akt Direktive sveta 2008/120/ES o zaščiti prašičev v reji; na osnovi tega EU predpisa, se rejce usposobi in se jih ne zavezuje h pogodbenemu razmerju, ki je v nasprotju z aktivnim kmetom in vsemi ostalimi zakonodajami. Predlagamo umestitev zakonodaje po vzoru, ki je na Danskem in skladno z evropsko veljavno zakonodajo:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1402>

Pripominjamo, da z opredelitvijo rejca kot veterinarskega preglednika povzročimo birokratsko navzkrižje, saj je pogodba slamnata, če pa je formalno zaposlen v nekaj % na veterini, pa ni več celostno aktiven kmet, zato je nujna opredelitev izvedbenega akta EU direktive o zaščiti živali.

Ad člen 2

Pomoč iz de minimis pomeni izgubo manevskega prostora za druge vsebine: npr povračilo stroškov višjih sil, škode, APK,..

Zato bi morala biti sredstva iz drugih virov in ne de minimis in absolutno v višini 100% povračila sredstev celoti v obdobju 2 let od uveljavitve te uredbe. Kakor je bilo predstavljeno na pogajalskih sestankih v kabinetu. Predlagamo, da se celoten postopek debirokratizira in obremeni samo veterinarja, ki kastracijo izvede.

Ad člen 3 – točka 2

Se črta.

Obrazložitev

Glede na dejstvo, da pri postopku kastracije z anestezijsko pujsko primemo v roke kar 6x, zanj postopek absolutno ni bolj etičen, saj je prijemanje živali v tej starosti tisto, kar ji predstavlja izreden stres.

Ad člen 3 – točka 3

Zelo veliko drugih rejskih ukrepov, ureditve uhlevitve in tehnologije je še pred samo kastracijo, zato o parcialnem dejanju – kastracija z anestezijsko pujsko ne moremo govoriti, da zagotavlja višje standarde dobrobiti, saj je le eden od »parametrov«. Predlagamo da se izbriše ali prestavi v ednino.

Ad člen 10 – odstavek (3) se spremeni tako, da se glasi:

Pomoč se dodeli za upravičene stroške, ki so nastali po vložitvi vloge za odobritev pomoči v obdobju največ dveh let od začetka uporabe 16. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali (Uradni list RS 60/25), ki se prične šteti z dnem uveljavitve te uredbe. Izvajalec storitve mora upoštevati roke iz te uredbe za vložitev zahtevka.

Obrazložitev

Popolnoma nedopustno je, da se obljubljeni 2-letno prehodno obdobje, podprto s strani države skrajšuje na eno leto.

Ad člen 10 – odstavek (4) - točka 1. se črta.

Obrazložitev

Zakon o zaščiti živali smatra anestezijsko pujsko in analgezijo pri kastraciji do 7. dneva starosti za nadstandard v reji prašičev, zato opozarjamo, da bi morali biti stroški anestetika in analgetika popolnoma kriti s strani države za dobo vsaj 2 let!

Ad člen 13 – se spremeni tako, da se glasi:

Intenzivnost pomoči obsega 100% upravičenih stroškov in ne presega 500 evrov na glavo velike živine prašičev tekačev. Pri čemer je koeficient preračuna za pujsko do 20 kg enak 0,002.

Obrazložitev

Pujski od 2. do 7. dneva starosti imajo koeficient GVŽ nižji zato je nujno, da so v sistemu koeficienti poenoteni in za pujsko do 20 kg žive mase znaša manj kot 0,002, kot je tudi v vseh ostalih ukrepih: https://www.uradni-list.si/files/RS_-2010-017-00763-OB~P001-0000.PDF

Nenazadje obtežbe v porodnišnici iz koncepta ostalih ukrepov sploh ne računamo v smislu obtežbe in GVŽ.

Potrebno je opredeliti, da je podpora 100% pri čemer je rejec dolžan plačati samo potne stroške. Zraven pa dodatno dikcijo, ki opredeljuje sistem nadzora veterinarske usluge. Glede tega se ne sme rejca prikrajšati in omejevati.

Ključne, splošne pripombe k III. Poglavju_ Ukrep pomoč za usposabljanje

- Trenutno je uredba pomanjkljiva in zakon je neizvedljiv kot tak, ker tehnične stvari niso bile dorečene preden se je zakon sprejel.
- Ker je uredba izvedbeni akt, jo je potrebno dopolniti. Pri usposabljanju rejcev ni dorečeno: kdo informira, zbiranje prijav, določitev regijskih lokacij, konkretno stroški (kot je to npr. v ostalih usposabljanjih IRP). V kolikor se predvideva, da bo pri tehnični organizaciji potrebno sodelovanje z JSKS, je potrebno opredeliti obseg in vsebino ter finančna sredstva, saj uredba ničesar ne predvidi.
- Opozarjamo, da izvajanje uredbe ne sme poslabšati biovarnosti! niti ovirati rejcev v rejah. Območne enote že pripominjajo da bodo prenehali z rejami.

Ad člen 15 – odstavek (1)

Predlagamo, da je usposabljanje vezano na KMG_MID ali ki je znotraj KMG_MID-a vpisan v register KMG_MID (udeležil: nosilec, namestnik). PO istem principu, kakor so usposabljanja KOPOP (po istem principu).

Ad člen 16 – odstavek (1) se spremeni tako, da se glasi:

Upravičeni stroški so stroški usposabljanja za kastracijo pujskov, ki ga izvede Nacionalni center za dobrobit živali oz. organizacija na področju izobraževanja s področja veterinarstva. (v nadaljnjem besedilu: izvajalec usposabljanja) po sledečih vsebinah: anatomija moških spolnih organov prašiča, fiziologija in patofiziologija stresa ter bolečine, farmakologija protibolečinskih zdravil, farmakologija lokalnih anestetikov, biovarnost, postopki kirurške kastracije sesnih pujskov z uporabo anestezije in analgezije in morebitni zapleti, v obsegu 15 ih ur ter praktično usposabljanje kastracije in aplikacije zdravil na 10 živalih. Vsem rejcem so na razpolago tudi smernice po teh vsebinah.

Obrazložitev

Vsebine usposabljanja morajo biti znane ter možnost, da usposabljanje izvajajo institucije s področja veterinarstva, ki so kompetentne za to.

Direktive sveta 2008/120/ES o zaščiti prašičev v reji (kodificirana verzija) jasno navede, da glede zaščite živali pri kastraciji potrebne smernice, kot jih navaja dokument:

<https://foedevarestyrelsen.dk/Media/638436721898474532/Vejledning%20til%20velf%C3%A6rdskontrol%20i%20grisebes%C3%A6tninger.pdf>

Pri tem opozarjamo, da Danci še vedno kastrirajo pujske brez uporabe anestezije do 7. dneva starosti, seveda pa v smernicah zelo jasno navajajo kot je po zakonodaji, da se tkivo ne sme trgati.

Ad člen 16 – odstavek (3) se spremeni tako, da se glasi:

Pomoč se dodeli za upravičene stroške, ki so nastali v okviru usposabljanja, ki ga izvajalec usposabljanja izvede od uveljavitve te uredbe za dobo 2 let. PO poizvedbi na terenu je bilo zainteresiranih rejcev v 1. valu 1.200!

Obrazložitev

Ker ne morejo vsi rejci hkrati na usposabljanje, je potrebno, da je dostop do usposabljanja za 2 leti, kakor je bilo obljubljen in le to naj se šteje od dneva uveljavitve izvedbenega predpisa.

Ad člen 17 se spremeni tako, da se glasi:

Intenzivnost pomoči obsega 100% za upravičene stroške.

Obrazložitev

Rejcem je bilo obljubljen, da z usposabljanjem in stroški kastracije prvi dve leti ne bodo imeli nobenih stroškov – vljudno naprošamo, da se izpolnijo obljubljeni pogoji.

Ad člen 18 – odstavek (2)

Rejci so opozorili, da črpanje iz pomoči de minimis pomeni izgubo manevrskega prostora za druge vsebine: npr. povračilo stroškov višjih sil, škode, APK,..

Zato bi morala biti sredstva iz drugih virov in ne de minimis in absolutno v višini 100% povračila sredstev celoti v obdobju 2 let od uveljavitve te uredbe. Kakor je bilo predstavljeno na pogajalskih sestankih v kabinetu. Predlagamo, da se celoten postopek debirokratizira in obremeni samo veterinarja, ki kastracijo izvede.

Iz tehnično – zakonodajnih razlogov je nujno, da se do zadnjega roka usposabljanja za kastracijo člen o obvezni kastraciji z anestezijo iz Zakona o zaščiti živali ne izvaja.

Pripominjamo, da v kolikor se osnutek Uredbe ne dopolni, celotna Uredba ni izvedljiva saj celotnega 3. poglavja, ki se nanaša na ukrep pomoči za usposabljanje zaradi umika soglasja Veterinarske zbornice tudi ni mogoče izvesti.

Predlagamo tudi, da se po vzoru Danske, ki skrbi za sektor prašičereje, dopolni enako tudi naš Zakon o Zaščiti živali, ki dopušča anestezijo ali analgezijo s pogojem, da se tkiva ne smejo trgati.

Glede na dejstvo, da je panoga v izrednih ekonomskih težav, je vsaka dodana ovira tvegana, zato vas vljudno naprošamo, da podane pripombe benevolentno upoštevate.

Lepo vas pozdravljamo,

Pripravila:
Gabrijela Salobir

Martin MAVSAR,
direktor

dr. Jože PODGORŠEK,
predsednik

Poslati:

- Maša Žagar, sekretarka MKGP
- Glavna pisarna MKGP
- Glavna pisarna UVHVVR